



‘Als ik eerlijk ben,
raakt het me het
meest dat velen
hun ‘ik’ vooropstellen.
We hebben een
pandemie te bestrijden’

Haar zoontje van acht maanden raakte besmet met mazelen door een ouder kind zonder vaccinatie

ten – van ethici tot medici – een hele stapel rechten en plichten in de weegschaal. Ze wijst op een passage uit het rapport die je ‘wel een paar keer moet lezen voor je het begrijpt’, maar waar volgens haar wel alles inzigt.

‘Prikken voor elkaar’, pagina 5: ‘Het gaat hier in het bijzonder over de afweging tussen het recht van een individu én van de maatschappij op gezondheid, tegenover autonomie als moreel beginsel en daaraan gekoppeld het recht op zelfbeschikking en het recht op de persoonlijke levenssfeer.’

In gewone mensentaal: wanneer weegt het recht op gezondheid van de één zwaarder dan het recht op zelfbeschikking en eigen keuzes van de ander? Zo’n afweging is ongelofelijk ingewikkeld – en wat betreft corona nog vele malen ingewikkelder dan bij de mazelen, zegt Vermeij. “Dat ging om een kinderziekte die nauwelijks meer voorkomt maar wel levensbedreigend kan zijn”

Mona Keijzer

Volgens een aantal Kamerleden is er nu onvoldoende tijd om hier echt een goede weging te maken, bleek deze week in het debat over 2G. Ze hadden het wellicht zelf iets eerder kunnen zien aankomen, omdat Mona Keijzer in haar afscheidsbrief zich al tegen het ‘langzaam overgaan naar het zogenaamde 2G-systeem’ keerde, volgens haar de koers van het kabinet.

Maar dat is achteraf praten. Het zou mooi zijn als er meer tijd was, zegt Pierik, ‘maar als er niet gauw over besloten wordt, zitten we misschien zo weer in een lockdown.’ Volgens Hugo de Jonge is dat het alternatief, zei hij afgelopen week. Maar sommige Kamerleden zien dat als een valse tegenstelling die hij gebruikt om 2G erdoor te drukken.

Wat Nicole Gommers nog meer heeft geleerd van haar participatie in de discussie over de kinderopvang, is dat je mensen met een andere mening niet moet wegzetten als wappies – hoewel dat woord toen nog niet bestond.

“Het werd glashelder dat het ook om hoogopgeleide, kritische mensen ging. Daar moet je mee in gesprek.” Negatief framen is nooit goed, zegt ze.

Ook Vermeij denkt dat meer verbindende taal het debat verder helpt. “Uit de gesprekken van toen leerde ik: iedereen wil het beste voor zijn of haar kind. Of je nu voor of tegen vaccineren bent. Dat zorgde voor begrip. In deze tijd is het lastig, om oog te houden voor elkaar. Die zachte waarden zou ik nu meer terug willen zien. Dat helpt méér dan mensen wegzetten.”

Daar is Anne-Marie van Raaij, voorzitter van de Nederlandse Vereniging Kritisch Prikken, ook voor. Indertijd voerde zij het woord namens de ouders die hun kinderen niet lieten vaccineren. “Wat er goed is gegaan in die discussie? Er is in ieder geval een beetje ruimte gegeven aan ons perspectief, dat mis ik nu.”

Haar pleidooi: “Luister naar de kritische geluiden, die zijn er niet voor niets. Die mogen net zo goed een plek krijgen in het debat.”

Dat gebeurt volgens haar nu te weinig, waardoor ze zich zowel door media (journalisten belden haar amper de afgelopen maanden) als door de overheid met haar voorgenomen 2G-beleid uitgesloten voelt.

De gevolgen hiervan? “Dat mensen ons nu nog moeilijker begrijpen, omdat ze zo geïndoctrineerd zijn door de het verhaal van de overheid.”

Twijfelaars overtuigen

In de discussie over 2G klinkt het verwijt dat de overheid hier vooral voor zou kiezen om meer twijfelaars met drang over de streep te trekken, door ze hun kroegentocht of concert af te pakken. Dat dat kan werken, werd in andere Europese landen al zichtbaar. Maar het kan ook anders, blijkt wel uit de discussie over de vaccinatieplicht in de kinderopvang.

Daar, zegt Pierik, zie je dat twijfelende ouders overtuigd kunnen worden op het consultatiebureau, in een een-op-een ge-

sprek met de kinderarts of jeugdverpleegkundige die ze kennen. Simpelweg omdat er tijd is om naar hun vragen en twijfels te luisteren. Dat wordt nu ook wel geprobeerd, ziet Vermeij. Zeker in haar stad, zegt ze, waar laagdrempelig overal vaccins worden aangeboden.

“Je zult mensen in hun zuil moeten benaderen”, zegt Pierik. “De eerste zestig procent komt vanzelf naar je toe voor een prik, en voor de rest moet je hard werken. De les die je uit de ontwikkeling van het vaccinatiedebat in Nederland kunt trekken is dat we in een tijd leven dat je er niet meer op kunt vertrouwen dat mensen vaccineren automatisch accepteren, en dat je óók niet moet vertrouwen op dat je via campagnes en media de boodschap wel over kunt brengen.”

Stop niet met praten met elkaar over vaccineren uit angst, omdat het debat verhardt en gepolariseerd is, is ten slotte de oproep van Nicole Gommers.

“Ja, het is een snelkookpandiscussie waar we nu inzitten en de haat over en weer raakt me elke dag. Maar als ik eerlijk ben, raakt het me het meest dat velen hun ‘ik’ vooropstellen. We hebben hier een pandemie te bestrijden. Samen.”